

Abhivinaya v přehledu

V rámci přítomného sezení se chceme věnovat souvislostem Abhivinayi.

Co je Abhivinaya a v jakém je vztahu k Vinayi?

Jak souvisí Abhivinaya a Abhidhamma?

Tyto a další otázky se nám prezentují v souvislosti aktuální nabídky kurzů. Odpovědi patří do obsahu následujícího pojednání. Obsahem následujícího textu jsou též výňatky z několika na sebe navazujících rozhovorů o praktickém užívání Abhidhammy a Abhivinayi, které byly vedeny v květnu 2011 a převážně věnovány užívání Abhidhammy při meditativním reflektování obyčejných každodenních prožitků. Zmíněné rozhovory dosud byly v needitovaném přepisu dostupné jen jako studijní podklady několika účastníkům meditačních zásedů tradice Āyukusala.

1. Abhivinaya a Abhidhamma

Abhivinaya je pomocným nástrojem praxe Dhammy podobně jako Abhidhamma. Tak jako Abhidhamma zjednodušuje obsáhlý výčet relevantních fenoménů uvedených v první knize Dhammasaṅgani, aby bylo možné s nimi jednodušeji pracovat v meditaci, zrovna tak Abhivinaya zjednodušuje obsáhlý výčet relevantních způsobů jednání, jimiž se zabývá Vinaya. Tak je Abhivinaya ve vztahu k Vinayi. Víme, že Dhamma je Buddhova praxe zvládnání života a Abhidhamma je teoreticky „vyšší nauka“ o tom. Tak to totiž určuje původní význam slova kvalifikovaného předponou „*abhi-*“, jež označuje něco co je „*nad*“ neboli „*vyšší*“. To platí též pro vztah mezi Vinaya a Abhivinaya

2. Abhivinaya při reflektování prožitků

VA: Bhante, jak začít při reflektování s uplatňováním *Abhivinayi*?

AT: Takže zcela konkrétně, ta možnost v každodenním prožívání se naskytne, kdykoliv si uděláš přestávku pro krátké reflektování, tedy kdykoliv se trpělivě pozastavíš pro analytické zamyšlení. Jako příklad je, že si řekneš: „Teďka jsem se rozhodla přestat něco dělat a chci jít dělat něco jiného.“ A položíš si k tomu otázku: „Jaký to byl stav mysli, na základě kterého jsem se rozhodla? Byla tam nenávisť k tomu, k té činnosti?“ Anebo: „Byla ta činnost zakončená a byla jsem s tím spokojená?“ To byl ten tebou zmíněný příklad, kdy jsi přestala psát poznámky a šla jsi uklízet meditačku. Něco jsi už nechtěla a chtěla jsi jít dělat něco jiného. Takže tam byl přechod na jiné pracoviště, při kterém sis uvědomila svou motivaci a zjistila zda byla blahodárná nebo zhoubná.

VA: Bhante, jedním z kritérií Abhidhammy je vztaženost k prožívané skutečnosti nazývaná *yathā-bhūtam*, ptám se tedy, u kterých prožitků a jak začít s uplatněním Abhidhammy?

AT: K tomu máš dvě možnosti. Jedna možnost je při reflektování každodenních prožitků a druhá možnost je v meditaci. V meditaci pracuješ s prožitky poruch soustředění, ze kterých chceš dělat sekundární případně terciární předměty meditace vzhledu. To pak v pokračování znamená, že je bereš jako předměty *vipassany*, na které uplatníš základní matice Abhidhammy. Základní rozlišení u sekundárních předmětů meditace se omezuje jen na to, zda se jedná o jev tělesný *rūpa*, nebo netělesný *arūpa*. S tímto rozlišením začínáme dle Buddhadattovy příručky *Abhidhamma-Saṅgaha*, která je též známa jako

Rūpa-Arūpa-Vibhāga. V dalším kroku reflektování je k tomu přidáváno rozlišení podle etického kritéria blahodárné nebo zhoubné. Tím se přechází do dalších oblastí rozboru dle *Abhivinayi*. Je osobním rozhodnutím meditujícího, jakému dalšímu rozboru se chce věnovat a jakým studiem na jeho výsledky bude navazovat a pokračovat v daném údobí tréninku.

VA: Ve všech údobích pro mne byly směrodatné principy *Rathopama-Sutty* a pěti etických rozhodnutí tak, jak jsou pro bhikkhunī rozpracovány do 311 pravidel *Pātimokkha*. Podle těch pravidel *Pātimokkha* jsem taktéž reflektovala při každé *vinaya-kamma*. Ty jsi mi, Bhante, po mojí plné ordinaci instruoval čtyři *sīla*, tedy počtem méně než *pañca-sīla*; v tomto smyslu jsou *catāro-samvara-sīla* vlastně shrnutím všeho toho, co už jsem právě řekla. Tyto čtyři *sīla* jsou podrobně vysvětleny v první kapitole *Visuddhi-Magga*, jsou to jmenovitě: *pātimokkha-samvara-sīla*, *indriya-samvara-sīla*, *ājīvapārisuddha-sīla* a *paccayasannissita-sīla*.

AT: Jako plně ordinovaná Bhikkhunī Vajirā jsi pak byla zodpovědná za výcvik mnišských učednic *sāmanerī*, který jsi vedla s reflektováním pod mou supervizí. Kromě toho jsi vedla pravidelné víkendové semináře pro upásiky z okruhu naší vesnice. To bylo jistě hodně náročné údobí, během kterého jsi reflektovala též svou vlastní meditační práci s terciárním předmětem dle matic *āya-kosalla* a *apāya-kosalla*. Protože jsi žila pod ochranou *Pātimokkhy*, mohla sis dovolit nejen meditaci *vipassanā*, ale k tomu použít též částečně nebezpečných devět kroků *apāya-kosalla nava anupāda*, které jsem se snažil zprostředkovat pod lidovým názvem krocení démonů. Ze všech učitelů meditace *vipassanā*, které znám jsi asi jediná, kdo se vyzná v praktické práci se zmíněnou trojicí, pěticí a devítkou, které jsou používány v praxi *Abhivinayi*. Jak jsem se mohl přesvědčit, jsi asi taky jediná s praktickou zkušeností doprovázení dlouhodobě meditujících.

Rozhovor byl veden v centru Ayurama, Kreuzlingen v květnu 2011; ctihodného Áyukusala Thery (AT) se ptala Áyusamaní Vajirá (VA)

(editováno v květnu 2011)

pro dotazy kontakt : ayukusala@gmx.ch